

Uitbouw Geïntegreerd Breed Onthaal (GBO) met kernpartners van ELZ AMALO, gericht op VT-statuuat van gezinnen - Rapportage 2022

Algemeen

Binnen de eerstelijnszone AMALO werd eind 2019 aanvraag gedaan voor het project Geïntegreerd Breed Onthaal. Deze aanvraag werd ingediend met de basispartners, zijnde de diensten maatschappelijk werk van de mutualiteiten, de OCMW's en het CAW Halle Vilvoorde. Gezien de hoge kinderkansarmoedecijfers en de onderbouwing vanuit het wetenschappelijke onderzoek dat je best kan inzetten op de allerkleinste doelgroep, werd hier gekozen om de focus te leggen op gezinnen met jonge kinderen.

Gezien de expertise binnen gemeente Asse rond het thema kinderarmoedebestrijding en gezien het feit dat onze gemeente de grootste is binnen de eerstelijnszone werd besloten dat Asse de coördinerende rol kreeg binnen dit project.

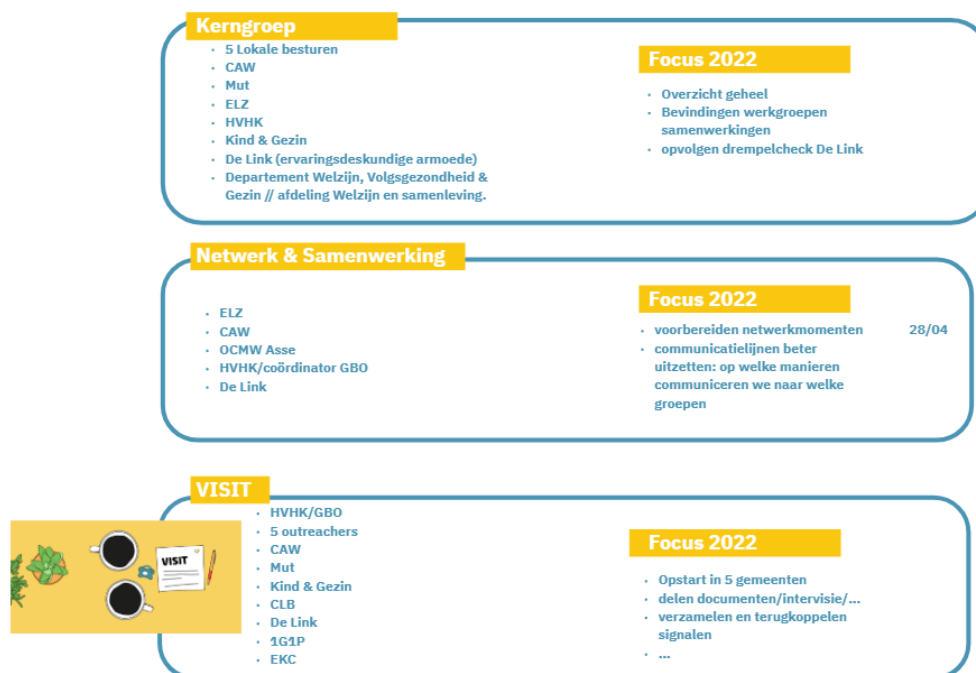
In juni 2020 ontvingen we de goedkeuring van deze subsidieaanvraag. We krijgen hiervoor gedurende 6 jaar middelen, van 25.000€ / jaar (2020-2025).

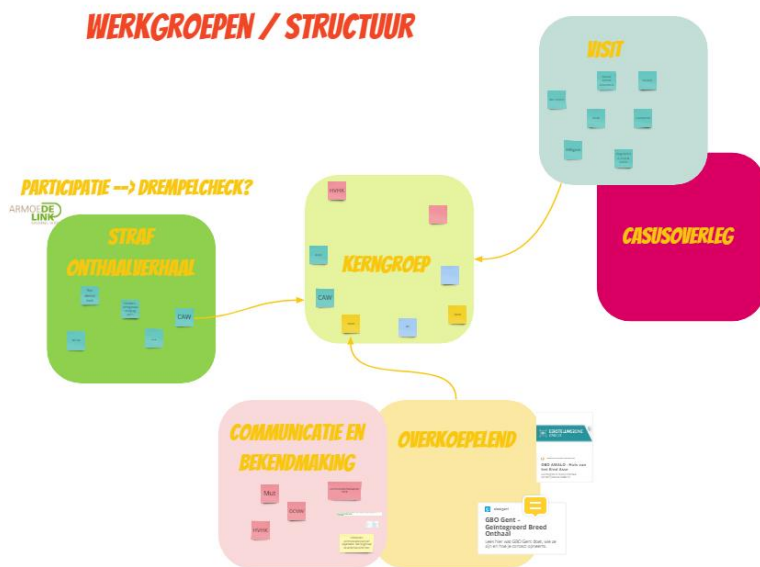
Gezien het GBO-project pas werd goedgekeurd in juni en gezien de impact van de corona-crisis op de dienstverlening van de drie basispartners zijn we pas officieel van start kunnen gaan in het najaar van 2020. In 2021 hebben we het project verder kunnen uitrollen. Dit stond in het teken van enerzijds het opzetten van verdere netwerking en samenwerking en iedereen leren kennismaken met het GBO. Anderzijds wilden we het outreachende aspect vanaf nu veel sterker beginnen uitwerken en uittesten.

Structuur van het GBO project in AMALO

Vooraleer we ingaan op de beleidsdoelstellingen tonen we graag de structuur van ons project.

Binnen het GBO-project van AMALO zijn we gestart met een stuurgroep en een kerngroep. Begin 2022 werd deze structuur herbekeken. Gezien de uitrol naar alle gemeenten toen van start is gegaan, was het nodig deze actoren ook in de kerngroep op te nemen. Hieronder zien jullie een weergave van de structuur zoals deze met alle partners gekozen is.

- 3 BASISPARTNERS IN ELKE WERKGROEP(?!)
 - TREKKERS VAN VERSCHILLENDE WERKGROEPEN ID KERNGROEP
 - GEDEELDE VERANTWOORDELIJKHEID EN STERKERE GEDRAGENHEID
 - STERKER 'VULLEN'/INKLEUREN VAN GBO-VERHAAL
 - ANDERE GEMEENTEN MEER BETREKKEN.

Naast de kerngroep, zijn er verschillende werkgroepen die concreet aan de slag gaan. We komen hier bij de actieplannen nog verder op terug.

Beleidsdoelstelling 1: Binnen de gemeenten van ELZ AMALO versterken we ons netwerk. We willen verduidelijking van en beter overzicht over alle bestaande rechten en diensten. Zo wordt de toegankelijkheid voor zowel burgers als doorverwijzers verhoogd.

Toegankelijke hulp- en dienstverlening willen we op verschillende manieren bereiken. Enerzijds moeten we zorgen dat het **netwerk en de dienstverlening duidelijk is**. Zowel voor de burger zelf, maar ook voor hulpverleners. Een beter overzicht over de bestaande rechten en diensten is noodzakelijk. Dit zal de toegankelijkheid verhogen voor burgers en doorverwijzers.

Concrete acties die we hiervoor willen ondernemen is het uitwerken van tools voor informatie-uitwisseling tussen hulpverleners, aanbod beter bekend maken, doorverwijzingen beter structureren, ...

Daarom zijn we in het voorjaar gestart met het ontwerpen van een 'voordelengids' (werktitel), waarin we, naar voorbeeld van de Budgetgids van Sint-Niklaas en de voordelengids van Heusden-Zolder, een overzicht willen bieden van alle rechten en voordelen waar mensen in eerstelijnszone AMALO aanspraak op kunnen maken. Zoals afgesproken binnen de ELZ starten we hierbij met het overzicht van Asse, voor de doelgroep van kwetsbare gezinnen met een pasgeboren baby. Doel blijft om dit daarna stilaan verder uit te breiden.

Er worden proefversies ontwikkeld en ook nagekeken door zowel medewerkers vanuit de drie basispartners en door een aantal zwangere vrouwen. Zo proberen we van bij de start aan participatie van de doelgroep te doen.

De eerste versies werden zowel door de doelgroep als door de professionals als heel positief onthaald. In 2021 werd voornamelijk nog een digitale versie gemaakt, met als doel in 2022 hem helemaal op punt te krijgen en dan ook een aantal geprinte exemplaren in de hele eerstelijnszone (en dus ook aangevuld door de andere gemeenten) te kunnen verspreiden.

In 2022 werd de eerste algemene versie reeds opgemaakt, dit werd **de Infogids Zwanger en opgroeien in Asse** (online te vinden via [deze link](#)). Tegen het najaar 2022 hebben alle andere gemeenten hun informatie doorgegeven zodat de bundel kan aangepast worden voor de hele ELZ.

Zowel ouders als professionals die de bundel gebruiken zijn hier heel enthousiast over. Het geeft hun een duidelijk overzicht en de mogelijkheid om met ouders aan hun bureaus alles rustig te overlopen. Het is voor mensen een houvast.

Naast deze algemene bundel zijn we ook een specifiekere 'rechten en diensten-' bundel aan het uitwerken. De voorlopige versie hiervan is [hier](#) te vinden.

Naast het overzicht van rechten en diensten voor zowel professionals als burgers, willen we ook sterk inzetten op **samenwerking en netwerking** tussen de basispartners. Hiervoor werken we met een kerngroep van de basispartners samen. We willen een aantal informatieve netwerkmomenten organiseren waarbij we alle partners voldoende informeren over de armoedeproblematiek, mogelijkheden om hiermee om te gaan, hoe signalen opvangen en correct doorverwijzen, ...

We werken vanuit ons GBO-project heel nauw samen met de Zorgraad. We hebben dan ook besloten om onze netwerkmomenten samen te organiseren. Zo zorgen we ervoor dat het GBO breed bekend raakt bij alle Welzijns- en Zorgpartners. Op deze netwerkdagen proberen we een evenwicht te vinden tussen algemene workshops/lezingen die voor alle partners interessant zijn met daarnaast een aantal specifieke workshops die aanwezig kunnen kiezen, zodat er voor iedereen relevante zaken aan bod komen.

28/04/2022 Netwerkmoment ELZ AMALO - GBO "Ontmoeten"

Voor professionelen actief in zorg en welzijn regio AMALO
(Asse, Merchtem, Affligem, Liedekerke en Opwijk)

UITNODIGING

Netwerkmoment ELZ & GBO AMALO

21 nov. | Gemeentelijke feestzaal
Drinkeling 10, 1785 Brussegem
13.30 tot 16.00 uur (welkom vanaf 13.00 uur)

Op de agenda:

De Link vzw- resultaten van de drempelscan
- wat zijn de sterktes van onze welzijnsorganisaties?
- wat kan beter?

Een betere kennismaking met het zorg- en welzijnsnetwerk

Graag inschrijven voor 10 november via gbo@elz-amalo.be

Bij de deelnemers horen we dat deze momenten niet alleen inhoudelijk interessant zijn, maar hen ook echt nauwer in contact brengen met de collega's uit andere organisaties. Het maakt het makkelijker om 'snel eens contact op te nemen' of 'de telefoon snel op te pakken' als je mensen kent.

Samen met de Zorgraad zetten we ook in op **Piekuurtjes**. Elke maand is er een webinar, waarbij één dienst uit de ELZ zich voorstelt. In 2022 kwamen de basispartners aan bod: CAW, DMW, Sociale diensten van de lokale besturen. De piekuurtjes kunnen altijd herbekeken worden via de website van de eerstelijnszone: <https://www.eerstelijnszone.be/piekuurtjes-2>
Dit is voor het netwerk ook handig om startende collega's op een snelle manier inzicht te geven in partnerorganisaties.

Actieplan 1.1: uitbouw van de structuur van GBO AMALO.

Actie 1.1.1: Verder vorm geven van de kerngroep GBO en de klankbordgroep van alle partners.

Binnen het GBO-project van AMALO zijn we gestart met een stuurgroep en een kerngroep. Begin 2022 werd deze structuur herbekeken. Gezien de uitrol naar alle gemeenten toen van start is gegaan, was het nodig deze actoren ook in de kerngroep op te nemen. Aan het begin van dit document werden 2 figuren opgenomen om dit visueel voor te stellen.

Kerngroep GBO

Binnen de kerngroep van het GBO wordt het project concreet uitgewerkt en is er een terugkoppeling van de beide werkgroepen (VISIT & "Samenwerking en Netwerking"). Het idee is om in de toekomst ook een werkgroep rond het Onthaal op te starten.

De kerngroep kwam in 2022 4 keer samen.

Werkgroep VISIT

Zie verder.

Werkgroep Netwerk & Samenwerking

Deze werkgroep organiseert de netwerkmomenten & Piekuurtjes, deze werden hierboven beschreven bij Beleidsdoelstelling 1.

Actie 1.1.2: Onderzoeken hoe hulpverleners informatie met betrekking tot de cliënten kunnen uitwisselen. Hiervoor een kader en de nodige tools ontwikkelen/ zoeken.

Actie 1.1.3: Onderzoeken welke rechtentool ondersteuning kan bieden aan de burgers en basiswerkers voor het uitputten van rechten.

Zoals beschreven onder de beleidsdoelstelling zijn we hiervoor volop de brochure/tool aan het uitwerken.

Actieplan 1.2: Een herkenbaar en toegankelijk onthaal creëren binnen het werkingsgebied van de eerstelijnszone AMALO

Zoals bij de structuur beschreven staat, is het de bedoeling om ook een werkgroep rond Onthaal te maken. Dit is in 2022 nog niet gebeurd, maar staat op de planning in 2023

Actie 1.2.1 Onderzoeken en uitwerken van de meest geschikte manier om ons aanbod zowel naar burgers als naar alle andere diensten bekend te maken.

Door de netwerkdagen en Piekuurtjes proberen we dit al te doen bij de andere diensten. Via de brochure die de werkgroep VISIT heeft samengesteld, rond de rechten en diensten, bereiken we nu al een deel van onze burgers. Hier wordt in de toekomst verder aan gewerkt.

Actie 1.2.2 Op zoek gaan naar de meest geschikte fysieke onthaalpunten (min. één per gemeente) waar burgers met een veelheid van vragen terecht kunnen over verschillende levensdomeinen heen.

Actie 1.2.3 Bekendmaking van de onthaalpunten en aanbod binnen de gemeenten bij burgers en doorverwijzers.

Actie 1.2.4 Het aanbod in een fysiek onthaalpunt afstemmen op de noden en de mogelijkheden van de burger.

Actie 1.2.5 Het doorverwijzen naar andere diensten binnen ELZ AMALO structureren

In 2020 werd de kerngroep van het GBO samengesteld uit boven vermelde diensten en zij werden in eerste instantie ook diepgaand ingelicht over het project, belangrijkste doelen en uitgangspunten. Door het organiseren van de netwerkmomenten waarbij wel telkens ook tijd lieten voor casusbesprekingen en verder uitdiepen van elkaars werkingen, hebben we hier op ingezet. We hebben hierbij telkens ook aandacht gegeven aan het onderzoeken van valkuilen en hiaten bij de werkingen of doorverwijzingen en informatie doorgeven tussen diensten. Het kritisch kijken naar eigen en elkaars werking blijft belangrijk punt binnen ons GBO.

Beleidsdoelstelling 2: Het GBO gebruiken als hefboom om burgers beter te informeren, door te verwijzen en te ondersteunen bij het realiseren van hun grondrechten en onderbescherming tegen te gaan.

Actieplan 2.1 De doelgroep bereiken via een outreachende werking om hen (proactief) te informeren, ondersteunen en door te verwijzen voor de realisatie van hun rechten.

Actie 2.1.1 Bevragen van alle gezinnen rond uitputting VT-statuuut, zodat we onze kwetsbare doelgroep verbreden.

Actie 2.1.2 Gezinnen waarvan we reeds zeker weten dat ze kwetsbaar zijn actief, outreachend opsporen om deze beter en proactief te informeren.

Actie 2.1.3 Het kritisch bekijken en evalueren van de eigen werkingen

Actie 2.1.4 Doorverwijzen en schakelen tussen partners

Actie 2.1.5. Het nemen of onderzoeken van meer structurele maatregelen om onderbescherming tegen te gaan

Om op outreachende en proactieve wijze onderbescherming tegengaan realistisch en haalbaar te houden, werd er binnen het GBO besloten om te starten met de focus op een beperkte doelgroep, namelijk de jongste kinderen. Met dit in het achterhoofd werd dus ook de kerngroep samengesteld. Binnen de kerngroep werd in eerste instantie gebrainstormd over mogelijke concrete projecten, rekening houdend met lokale kenmerken en de haalbaarheid ervan.

Tijdens de brainstorm toetsten we telkens ook voorstellen af aan de kernprincipes van het GBO en wilden we verderbouwen op sterke wetenschappelijke bevindingen:

1. Vanuit het wetenschappelijke onderzoek wordt aangetoond dat het beter is de strijd tegen kinderarmoede zo vroeg mogelijk te starten. Enerzijds vanuit de ontwikkeling van het kind. De 'eerste 1000 dagen' (startende bij de verwekking tot de eerste levensjaren) zijn cruciaal in de ontwikkeling van een kind. In die periode ontwikkelen kinderen al hun vitale levensfuncties, leggen ze de basis voor een veilige hechting, en maken de hersenen continu verbindingen. Ook vanuit de maatschappelijke investering is het beter in te zetten op deze periode. Hoe vroeger je de investering doet, hoe groter het rendement. Van daaruit werd besloten binnen het GBO-project, om (in de eerste plaats) in te zetten op de proactieve rechtenverkenning bij pasgeboren kinderen.
2. Partners kennen elkaar niet goed genoeg → hier willen we sterk op inzetten.
3. Rechten die mensen hebben zijn niet duidelijk. Zelfs hulpverleners vinden hier hun weg niet in. We hebben nood aan overzicht.

Concept

We willen een rechtenverkenning doen (mini-rechtenonderzoek) bij elk pasgeboren kindje in een kwetsbaar gezin in de regio → VISIT.

Kind & Gezin doet huisbezoeken bij alle pasgeboren baby'tjes. Tijdens dit huisbezoek checken zij signalen van kansarmoede op 6 domeinen: maandinkomen ouders; opleiding ouders; stimulatie niveau kinderen; arbeidssituatie; huisvesting; gezondheid.

Wanneer een gezin zwakt scoort op 3 of meer criteria, worden zij 'kansarm' gescoord. Dit geeft ons ook de cijfers van de kansarmoede-index per gemeente (zie verder).

Wanneer dit het geval is, zal de verpleegkundige van Kind & Gezin de vraag stellen of er een collega kan langskomen om te kijken waar we verder kunnen ondersteunen.

Deze gezinsondersteuner gaat langs en doet dan een mini-rechtenonderzoek bij de gezinnen. Welke basisrechten zijn nog niet in orde gebracht? Waarbij kunnen we hun helpen? Naar welke diensten kunnen we doorverwijzen, ...?

Om dit goed te kunnen doen, zullen we een **reeks tools** uitwerken, die nuttig zijn voor alle diensten. Een soort overzicht van rechten en diensten (met focus op deze jongste doelgroep). Hierdoor spelen we in op onze bevinding dat de rechten momenteel niet duidelijk zijn. Naar deze tool werd eerder reeds verwezen.

In het project willen we ook de focus leggen op het in orde brengen van het VT-statuuut (verhoogde tegemoetkoming) en de afgeleide rechten hierbij. Gezien er door het in orde brengen van dit statuut een soort 'sneeuwbaaleffect' ontstaat waardoor andere rechten automatisch ook in orde worden gebracht of waardoor men automatisch op een aantal andere zaken ook recht heeft, leggen we onze focus hierop. Andere zaken komen uiteraard ook uitgebreid aan bod.

In het voorjaar van 2021 werden de puntjes op de i gezet op vlak van voorbereiding qua documenten, doorverwijzingspapieren, ... In het najaar van 2021 gingen de eerste huisbezoeken werkelijk door. Deze huisbezoeken volgen (in theorie) een standaard patroon: bij een eerste huisbezoek gaat de VISIT-outreacher langs met een kraampakket en voor een eerste intakegesprek. Bij een tweede gesprek worden de rechten overlopen en wordt bekeken wie welke zaken in orde zal brengen. Een derde (en in theorie laatste) gesprek gaat voornamelijk over het nakijken of alles 'gelukt' is en welke veranderingen er reeds zijn. In praktijk werd bij deze eerste huisbezoeken (zoals ook verwacht en voorspeld) duidelijk dat we hier zo flexibel mogelijk mee moeten omspringen.

Zoals van tevoren afgesproken zouden we in 2021 het project in Asse proefdraaien, en wordt het in 2022 uitgerold. Per lokaal bestuur wordt 1 persoon aangeduid die de ondersteuning van de gezinnen op zich neemt. Dit is handig naar kennis van het lokale netwerk of lokale voordelen.

Hieronder de cijfers van het aantal begeleide gezinnen en het totaal aantal huisbezoeken per gemeente.

	Aantal gezinnen	Totaal aantal huisbezoeken
Asse	19	70
Merchtem	1	
Affligem	0	0
Liedekerke	1	1
Opwijk	0	0

De meest besproken thema's tijdens de begeleiding van de gezinnen:

- Aansluiting mutualiteit
- Ondersteuning administratie
- Ondersteuning financiële problemen
- Doorverwijzingen sociale diensten
- Doorverwijzingen vrijetijdsdiensten

- Ondersteuning Nederlandse lessen
- ...

Gezien Kind & Gezin, CAW, Huis van het Kind, sociale dienst OCMW, Sociale dienst Ziekenhuis en de mutualiteiten basispartners zijn voor het welslagen van VISIT, wordt er met hen geregeld samengezeten. Eerder werden de partners binnen deze werkgroep al genoemd.

Deze werkgroep overloopt de gang van zaken in het project, verbetert documenten, werkt samen zaken uit (bijvoorbeeld het doorverwijsformulier, zoals jullie kunnen zien via

https://www.huisvanhetkindasse.be/visit_voorprofessionals/#:~:text=Een%20VISIT%20medeweker%20gaat%20bij,naar%20lokale%20organisaties%20en%20diensten.

Daarnaast is er ook ruimte voor casusbesprekingen.

Belangrijk te vermelden is dat het niet zo is dat elke gemeente het VISIT-project ziet als een afgeleidend project dat op zichzelf staat. Bedoeling is dat dit ingebed is in een structureler armoedebestrijdingsbeleid en dat bevindingen hieruit meegenomen worden naar andere projecten en ook in meerjarenplannen en actieplannen en doelstellingen die hierin opgenomen worden. Alsook in de doelstellingen van de Zorggraad op niveau van de eerstelijnszone AMALO.

Actieplan 2.2 Inzetten op een sterker verhaal tegen onderbescherming door de structurele inbedding van de participatie van de gebruiker, het opnemen van de signaalfunctie en het versterken van de expertise van de basiswerkers

Actie 2.2.1. Structurele inbedding van participatie van de gebruiker en de signaalfunctie (als input voor structurele maatregelen, bijsturing van informatie, doorverwijs- en ondersteuningsfunctie) om het project vorm te geven, te evalueren en bij te sturen

Actie 2.2.2 Kansen creëren om goede praktijken uit te wisselen en kennis en competenties van basiswerkers te versterken

Participatie willen we op verschillende manieren bereiken. Enerzijds zal er getracht worden focusgroepen met ouders vanuit het Huis van het Kind te doen. Zo hebben we bijvoorbeeld de bundel rond rechten en voordelen door een aantal van onze ouders laten screenen.

Daarnaast zijn we ook een samenwerking aangegaan met vzw De Link. Deze organisatie werkt met opgeleide ervaringsdeskundigen en vormingswerkers. Je kan hen een urenpakket geven, en dan wordt samen beslist waarvoor deze uren ingezet worden: de ervaringsdeskundige komt mee vorming geven, geeft kritische feedback op het project, ondersteunt de gezinsondersteuner bij de huisbezoeken,...

Het voordeel van vzw De Link is dat zij reeds expertise hebben met heel gelijkaardige projecten.

In 2022 werd door de tandem van De Link die ons ondersteunt een drempelscan uitgevoerd. Het doel hiervan is om door middel van vragenlijsten en diepgaandere interviews een zicht te krijgen op hoe organisaties werken, welke krachten er zijn en welke drempels er nog liggen. Dit wordt bekeken aan de hand van de 9 B's: bruikbaarheid, beschikbaarheid, betaalbaarheid, bereikbaarheid, bekendheid, begrijpbaarheid, betrouwbaarheid, betrokkenheid & beleving.

Doorheen deze drempelscan worden door de opgeleide ervaringsdeskundige (algemeen en per B) de impact van diverse drempels uitgelicht en besproken vanuit de bril van ervaringsdeskundigheid, zodat deze vanuit de invalshoek van de gebruiker(s) zelf worden gezien. Dit wordt Het Link-effect genoemd.

Hierbij een overzicht van de partners die via vragenlijst en diepgaander interview werden betrokken.

- Centrum Algemeen Welzijnswerk (CAW) Halle-Vilvoorde, werking Asse: 3 vragenlijsten & 2 live gesprekken met 2 personen
 - Administratief medewerker (Micro)
 - Sociaal werker (Meso) → geen live gesprek
 - Algemeen coördinator (Macro)
- Lokaal bestuur Liedekerke: 3 vragenlijsten & 2 live gesprekken met 3 personen
 - 2x sociaal werkers (Meso)

- Diensthoofd Sociaal Huis (Macro)
- Clustermanager Samenleven (Macro) → geen live gesprek
- Agentschap Opgroeien: 2 vragenlijsten & 2 livegesprekken met 2 personen
 - Sociaal werker (Meso)
 - Intersectoraal medewerker Opgroeien (Macro)
- Dienst Maatschappelijk Werk (DMW) Helan= 2 vragenlijsten & 2 livegesprekken met 2 personen
 - Sociaal werker (Meso)
 - Team coördinator (Macro)
- Dienst Maatschappelijk Werk (DMW) Solidaris: = 1 vragenlijst & 1 livegesprek
 - Sociaal werker (Meso)
- Lokaal bestuur Merchtem: = 1 vragenlijst → geen livegesprek
 - Administratief medewerker snel loket (Micro)
- Lokaal bestuur Asse= 2 vragenlijsten → geen livegesprekken
 - Sociaal werker (Meso)
 - Diensthoofd Sociaal Huis
- Lokaal bestuur Opwijk: 1 vragenlijst - geen live gesprek.
 - Diensthoofd sociaal Huis (Macro)
- Lokaal bestuur Affligem: 2 vragenlijsten - geen livegesprekken
 - Administratief medewerker (micro)
 - Diensthoofd Sociaal Huis (macro)

Het rapport dat hieruit volgde zal als bijlage worden toegevoegd aan dit verslag.

In 2023 worden deze resultaten uitgebreid voorgesteld aan de kerngroep, en zullen prioriteiten worden gekozen en acties worden opgezet.

Financieel overzicht 2022

Het gedetailleerde financiële overzicht is uiteraard opgenomen in onze BBC / meerjarenplanning. Maar hierbij geven we een algemeen overzicht van de besteding van de middelen in 2022. De bedragen zijn een indicatie/inschatting.

Wat?	Inkomsten	Kosten
Subsidie	25 000	
20% reserve overgedragen van 2020 naar 2021	+5000	
Personeelskosten		8992.6
Samenwerking vzw De Link.		11200
Aankopen Kraampakketten VISIT		1991.54
Werkingskosten VISIT		182.97
Kosten netwerkmomenten		1404.10
Website		7.25
TOTAAL		23 778.46€